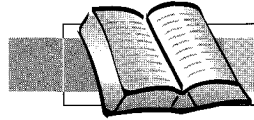

De Saambinder

KERKELIJK WEEKBLAD DER GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Meditatie

Het doel van de prediking van Johannes de Doper

"Opdat zij allen door hem geloven zouden."

Johannes 1:7b

De evangelist Johannes zegt van Johannes de Doper in vers 6 en 7:

"Er was een mens van God gezonden, wiens naam was Johannes. Deze kwam tot een getuigenis, om van het Licht te getuigen, opdat zij allen door hem geloven zouden."

Johannes de Doper was een mens gelijk als ieder ander mens en toch was hij een bijzonder mens. Waarom? In de eerste plaats omdat hij van de buik van zijn moeder af vervuld was met de Heilige Geest. In de tweede plaats omdat hij van God gezonden was om het evangelie te verkondigen en te dopen. De evangelist Johannes zegt van hem: *"Deze kwam tot een getuigenis om van het Licht te getuigen."* In de derde plaats omdat hij Christus heeft aangewezen voor het volk. Wat nooit één profeet zo heeft kunnen doen, dat deed Johannes. Hij wijst Christus aan met zijn vinger en zegt tot het volk: *"Zie het Lam Gods, Dat de zonde der wereld wegneemt."*

Johannes getuigde van Christus als het Licht.

Licht, dat is het leven. Als er geen licht was, dan zou alle leven wat op aarde is sterven. Zo is er geen leven voor de mens buiten Christus. De mens die buiten Christus blijft, sterft en gaat eeuwig verloren.

Dit was het getuigenis van Johannes over Christus.

Maar wat voor doel had Johannes daarmee voor ogen?

Het antwoord op deze vraag is:

"Opdat zij allen door hem geloven zouden."

Johannes getuigde niet voor sommigen, maar voor allen. Allen die hem hoorden, wilde hij wel tot Christus leiden. Dit is het oogmerk van elke knecht des Heeren. Hij begeert allen die onder zijn preek zitten tot Christus te brengen. Daar is heel zijn preek op gericht.

Hij weet wie zij allen zijn. Gevallen en verloren mensen. Zij zijn reeds gebonden met de banden van de dood en het oordeel van God over de zonde.

Johannes de Doper zeide: *"En ook is alrede de bijl aan de wortel van de bomen gelegd."* En op een andere plaats zegt hij: *"En zal het kaf met onuitblusselijk vuur verbranden."* Hij weet ook hoe schuldig zij zijn voor God, Die de schuldige geenszins zal onschuldig houden.

Door erf- en dadelijke zonden is hun schuld geklommen tot boven hun hoofd en zij maken dagelijks hun schuld nog groter. Dit is het deel van hen allen. Zij kunnen zichzelf nooit uit deze ellende verlossen.

Deze nood geeft de prediker een bewogen hart over allen. Boston zegt: *"elke ware knecht des Heeren heeft een priesterlijk hart."* Hij heeft medelijden met hen allen. Ziende op die nood, getuigen zij van Christus als het Licht der wereld. Dit getuigenis is er op gericht, dat zij allen zullen luisteren. Want dit is het eerste wat het evangelie vraagt, dat we

luisteren. Door dit getuigenis laat hij aan allen zien, wie Christus is. Hij stalt Hem uit in al Zijn heerlijkheid. Johannes de Doper zeide: *"Ik doop u wel met water tot bekering, maar Die na mij komt, is sterker dan ik, Wiens schoenen ik niet waardig ben Hem na te dragen; Die zal u met de Heilige Geest en met vuur dopen"*.

Bij niets of niemand is er verlossing, dan bij Hem alleen.

Maar hoe nauw Christus aan het hart van al de hoorders gelegd wordt, allen komen niet tot het geloven. Wat is de oorzaak ervan? Wat heeft de mens tegen Hem, dat hij niet in Hem gelooft? Bij de Joden was de oorzaak, dat Hij niet beantwoordde aan hun Messias-verwachting. Zij dachten, dat de Messias een machtig koning zou zijn, die de Romeinen uit het land zou verdrijven. Door Hem zouden de dagen van David en Salomo in nog grotere heerlijkheid terugkomen. Maar in plaats daarvan zat Hij op een ezelin. De profetie werd vervuld: *"Zie, uw Koning komt tot u, zachtmoedig en gezeten op een ezelin en een veulen, zijnde een jong ener jukdragende ezelin."* Ook Zijn leer stond hen niet aan. Zij dachten dat Hij hen zou prijzen, omdat zij

Inhoud	
Meditatie: Het doel van de prediking van Johannes de Doper	1
Bijbelstudies: De inwijding van de muur om Jeruzalem (1)	3
Alleen bij ons (1)	4
Actualiteit van Bijbelse normen (1)	5
Van Overzee: Dragen en redden	7
Boekennieuws	8
Kerknieuws	9
Berichten	9
Predikbeurten	10

DE SAAMBINDER
Kerkelijk weekblad
der Gereformeerde Gemeenten.

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofredacteur: ds. A. Moerkerken.

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:
 ds. A. Moerkerken,
 Händelstraat 1,
 2901 JC Capelle aan den IJssel,
 tel. 010-4472388, fax 010-4472263.

Redacteur: ds. G.J. van Aalst.
 Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
 tel. 0186-576990, fax 0186-575105

Kerkelijk nieuws en berichten aan:

redactie-secretaris: C.G. van Es
 Ronsseweg 527,
 2803 ZJ Gouda,
 tel. 0182-571292, fax 0182-533928.

Administratie en betalingen van
abonnementen, adreswijzigingen,
 predikbeurten en beroepingswerk aan:

De Saambinder - abonnementen,
 Postbus 608, 3440 AP Woerden,
 tel. 0348-489900, fax 0348-483599.
 Postbankno. voor abonn. gelden: 64327.
 email: kbgg@cbgg.nl

Alle advertenties aan:

Administratie van De Saambinder:
 J. Honkoop, Jan Willem Frisohof 53,
 2517 LA 's-Gravenhage,
 tel. 070-3514465, fax 070-3512718.
 Postbankno. 256686.
 email: saambinder-adv@rdnet.nl

Correspondentie-adres
 Noord-Amerika:

Mr. Clarence Bleeker
 1233 Leffingwell Av, N.E.,
 Grand Rapids, Michigan,
 U.S.A. 49505.

Abonnementsprijs bij vooruitbetaling:

voor Nederland: € 11,- per halfjaar
 (te betalen per 1 april en 1 oktober
 d.m.v. een acceptgiro)

voor het buitenland:

Luchtpost:
 Amerika \$ 56,-, Canada \$ 68,-.

Zeepost:
 Amerika \$ 49,-, Canada \$ 59,-.

Advertenties € 0,50,- per mm.

Familieberichten

€ 0,40,- per mm.

Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen uiterlijk donderdag
 in bezit van de administratie te zijn.

Rouwadvertenties tot uiterlijk
 maandagmorgen 12 uur (telefonisch).

De redactie kan niet aansprakelijk
 worden gesteld voor de inhoud van de
 advertenties en de ter recensie
 aangeboden boeken.

meer gedaan hadden, dan Mozes in
 zijn wet van hen eiste.

Maar in plaats daarvan zeide Hij tot
 hen: "God heeft door Zijn profeten
 van dit volk gezegd: *tevergeefs eren
 zij Mij, lerende leringen, die gebo-
 den van mensen zijn.*"

Hij riep hen toe: "*Want Ik zeg u:
 Tenzij uw gerechtigheid overvloediger
 zij, dan der Schriftgeleerden en
 der Farizeeën, dat gij in het
 Koninkrijk der hemelen geenszins
 zult ingaan.*" Volgens de mensen
 waren de Farizeeën en schriftgeleer-
 den erfgenamen van het koninkrijk
 van God; zij bezaten gerechtighe-
 den. Maar de Heere Jezus leerde:
 "tenzij dat gij iets beters bezit dan
 het beste van hen, gij zult het
 koninkrijk van God geenszins
 ingaan." Hij riep hen toe: "*Gaat in
 door de enge poort; want wijd is de
 poort, en breed is de weg, die tot het
 verderf leidt, en velen zijn er, die
 door dezelve ingaan; Want de poort
 is eng, en de weg is nauw, die tot het
 leven leidt, en weinigen zijn er, die
 denzelven vinden.*"

Nee, die leer stond hen niet aan en
 daarom geloofden zij niet in Hem.
 En wat zijn bij ons de redenen?

Geloven in Hem, wil in de eerste
 plaats zeggen dat we met ons hart
 geloven dat we verloren mensen
 zijn, die niets dan schuld hebben.

Het is belijden dat al onze gerechtig-
 heden zijn als een wegwerpelij-
 kleed. Het is geloven dat God eigen-
 lijk maar één kant met ons op kan en
 dat is ons verstoten van voor Zijn
 aangezicht.

Dit wilden de Joden niet geloven,
 maar ook wij niet; dat is te erg,
 dat willen we niet aanvaarden. De
 Joden zeiden tenslotte: "*Weg met
 Dezen, kruis Hem.*" En wij? Wij
 doen precies eender. Hoe dikwijls
 heeft Hij geklopt op de deur van uw
 hart en gij hebt niet opengedaan.
 Hoe dikwijls heeft Hij u geroepen,
 maar gij hebt niet geantwoord. U
 wilt, zoals de Joden, niet in Hem
 geloven. U versmaadt en verwerpt
 Hem, en toch blijft het doel van de
 prediking: "Opdat zij allen zouden
 geloven."

Wat beweegt Gods knechten, om
 daaraan vast te houden. Omdat zij
 met hun gehele hart geloven, dat
 God aan Zijn verbond zal blijven
 gedenken. Daardoor zegt God: "Ik
 wil en zij zullen."

Wat een groot en heerlijk werk is de
 wedergeboorte. Daardoor zullen zij

tot Christus, het Licht der wereld,
 komen.

Niemand zou in Hem geloven,
 indien God het niet zou geven. De
 Heilige Geest overtuigt de zondaar
 van zijn zonde en ellende. Hij opent
 zijn ogen voor zijn verloren staat.
 Hij doet hem zien, wat het is tegen
 God gezondigd te hebben. Wat het
 is, dat de toorn van God op ons ligt.
 Dat we vervloekt zijn, omdat we
 Gods geboden hebben overtreden.
 Dat we onrein zijn en daardoor
 onbekwaam tot enig goed en
 geneigd tot alle kwaad. Nooit zou-
 den we tot Christus komen en in
 Hem geloven, als we niet zien, dat er
 buiten Christus niets dan een eeuwig
 verderf is. De Heilige Geest over-
 tuigt ons in de eerste plaats, dat onze
 zonde en ellende zo groot is, dat we
 onszelf niet kunnen verlossen.
 Vervolgens dat we ons hart niet kun-
 nen reinigen, dat de zonde ons in
 alles aankleeft.

Deze ontdekking is nodig om te ster-
 ven aan de wet, dat we door de wer-
 ken der wet niet gerechtvaardigd
 kunnen worden. De zondaar krijgt
 een bevindelijke kennis van zijn ver-
 lorenheid. Daar laat de Heilige
 Geest het licht vallen op Christus,
 het Licht der wereld. Door de predi-
 king laat de Heilige Geest de schuld-
 verslagen en vrezende zondaar
 horen: "*Zie het Lam van God, Dat
 de zonde der wereld wegneemt.*"
 Daar ziet hij door het geloof
 Christus, vol van genade en waar-
 heid. Hij ziet een gewillige, een
 bekwame en volkomen Zaligmaker.
 Hij ziet, dat in Hem alles is, wat hij
 tot zijn verlossing van node heeft.
 Hij ziet, dat Jezus de vrede van zijn
 ziel is, dat Zijn bloed bevrijdt van
 alle banden.

Welke volheid van genade ziet hij in
 Christus, welke kracht is er in Zijn
 bloed tot reiniging van de zonde.

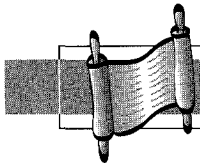
Hij hoort de stem van Christus, die
 zegt: "*Komt herwaarts tot Mij, allen
 die vermoeid en belast zijt, en Ik zal
 u rust geven.*"

Dit doet hem komen. Hij gelooft dat
 het waar is, wat het Woord van God
 van Hem zegt: dat Hij gekomen is
 om het verlorene te zoeken en zalig
 te maken. Hij komt tot Hem en
 omhelst Hem met al de liefde van
 zijn hart. Geliefde lezer, beant-
 woordt uw leven aan het doel van de
 prediking? Nog mag u het getuigen
 van Gods knechten horen, maar hoe
 spoedig kan dat eindigen?

U, die het gegeven is te geloven in de Eniggeboren Zoon van God. Daar hebt u niemand voor te danken dan God alleen. De vrucht van het gelo-

ven is dan ook ootmoed. Mij de grootste der zondaren is barmhartigheid geschied.

wijlen ds. F. Harinck

Bijbelstudies

De inwijding van de muur om Jeruzalem

Nehemia 12

(1)

De voltooide muur

Wat was er veel gebeurd rond de herstelling van de muur van Jeruzalem. Maar, hoeveel er ook tegenop kwam, de muur werd voltooid. Nehemia kon met de bouwers van de muur wel zingen, wat er staat in Psalm 126:3 (berijmd):

*Die hier bedrukt met tranen zaait,
Zal juichen, als hij vruchten maait.*

Nehemia en het volk hadden met tranen gezaaid. Wat was er veel tegenstand geweest van Sanballat en Tobia. Het leek soms alsof de vijanden de herbouw van Jeruzalems muur voorgoed zouden verhinderen. Daarbij was er meermalen sprake van moedeloosheid onder het volk, of wat nog erger was, verdeeldheid onder het volk. Maar de bouwers van de muur mochten uiteindelijk toch voortgaan 'al gaande en wenende' (Psalm 126:6). Ze mochten voortgaan in vertrouwen op God. En ze zijn niet beschaamd. De muur werd voltooid. De Heere beschaamde hen niet. Voor Nehemia en het volk brak de dag aan van een juichend maaien.

De muur ingewijd

In dit hoofdstuk lezen wij, hoe de muur werd ingewijd. Wat was de betekenis van die inwijding van de muur? Wel, de muur werd allereerst aan de Heere gewijd. En met de muur werd heel de stad aan de Heere gewijd. Het ging om de Naam en de eer van God. Jeruzalem was de stad van de allerhoogste Koning, het Sion Gods. Men gaf de muur en de stad als het ware aan de Heere over.

Dat is genade, om Gods gaven als het ware aan de Heere terug te geven. We houden die gaven immers liever voor onszelf. We hebben immers meer op met onze eer en met

onze naam, dan met Gods eer en met Zijn Naam. Wat is onze *wortelzonde*? Dat we zoekers zijn van onszelf. Dat is in de wereld zo, maar dat is ook in de kerk zo. Hoe vaak strijden we in de kerk meer voor onze eer dan voor de eer des Heeren. Daardoor zijn kerkscheuringen ontstaan. Altijd weer hebben we nodig bekering, verootmoediging en vernedering.

De priesters en levieten voorop

De muur en de stad van Jeruzalem werden dus aan de Heere toegewijd. Bij die inwijding gingen de priesters en levieten voorop. In het begin van dit hoofdstuk vinden we weer een aantal lijsten van priester geslachten en hun hoofden, maar ook van hogepriesters en levieten. We vinden hier verschillende lijsten:

- de lijst van priesters en levieten uit de tijd van Zerubabel (vers 1-11)
- de lijst van priesterlijke hoofden uit de tijd van Jojakim (vers 12-21)
- de lijst van familiehoofden van de levieten (vers 22-25).

Waarom toch al die lijsten? Matthew Henry veronderstelt dat het allereerst was om de namen van deze godvruchtige mannen in gedachtenis te houden. Hij wijst dan op Hebreëen 13:7, waar we lezen: 'Gedenkt uwer voorgangeren, die u het Woord Gods gesproken hebben; en volgt hun geloof na, aanschouwende de uitkomst hunner wandeling.' We kunnen zoveel leren van onze voorgelachten. Van dienaren des Woords, die al jaren juichen voor Gods troon, maar die nog spreken nadat zij gestorven zijn. Laten we hen niet vergeten. Laten we hun geschriften onderzoeken. Laat het ons uitzien zijn hun geloof na te volgen. We kunnen ook denken aan

eenvoudige kinderen Gods, wellicht in uw eigen familie zoals een grootmoeder of grootvader, waarover u nog steeds hoort spreken vanwege de vreze Gods, die de Heere geschonken had. Laat het toch ons verlangen zijn, datzelfde leven te leren kennen. Waarom die lijsten? 'Misschien is het om hun nakomelingen, die hen opgevolgd zijn in het priesterambt en hun waardigheden geërfd hebben, op te wekken om hun moed en getrouwheid na te volgen. Het is goed om te weten wat onze godvruchtige voorouders en voorgangers geweest zijn, opdat we eruit leren wat wij moeten zijn.' (Matthew Henry).

Orde en zuiverheid

Waarom nog meer die opsomming van deze verschillende lijsten? Om duidelijk te maken de waarde van de orde en zuiverheid van hen, die de Heere dienen in het ambt. In de tijd van David en Salomo moest de tempeldienst met eer en orde geschieden. Door de verwoesting van Jeruzalem en het oordeel van de ballingschap was dat alles verstoord. Deze lijsten dienden om die orde weer te benadrukken. Altijd weer moeten we benadrukken dat de Heere een God van orde is. Dat geldt ook het kerkelijk leven van vandaag. Wanorde is nooit uit God. De Heere wil dat in Zijn kerk alles met orde geschieden zal. Maar dat geldt ook het persoonlijk leven. De Heere werkt in het zondarshart ordelijk. Daar is een orde des heils. De Heere leidt naar Zijn Goddelijke orde al Zijn kinderen in de weg van de drie stukken: ellende, verlossing en dankbaarheid. In Zijn orde ontdekt de Heere aan de zonde, om plaats te maken voor Christus. Kennen we dat werk des Heeren in ons eigen leven? Uit de lijsten, die ons in dit hoofdstuk worden overgeleverd, blijkt ook dat men moest kunnen *bewijzen* van priesterlijke afkomst te zijn. Als men dat bewijs niet kon leveren, kon men in het priesterambt niet dienen. Men moest zuiver 'priesterlijk bloed' hebben. In de woestijn had de Heere de dienst van de priesters ingesteld. En nu, bij de inwijding van Jeruzalems muur, nam men die ordeningen Gods weer ernstig. Nog steeds geldt een ordelijke roeping en bevestiging van ambtsdragers in de dienst des Heeren. Niemand mag zich onordelijk

indringen in het ambt. En daarbij: om in een ambt te dienen in de Nieuwtestamentische kerk is geen vleselijke afstamming nodig, maar een geestelijk geworteld te zijn in het Woord des Heeren. Zeker ambtsdragers mogen wel dagelijks vragen: Maak in Uw Woord mijn gang en treden vast. Maar niet minder geldt dat het persoonlijk leven. De Heere doet Zijn kinderen geworteld zijn in

Zijn Woord. Hij maakt in de orde en zuiverheid van het werk van Zijn Geest altijd schriftuurlijke christenen. Waaraan kan ik het werk des Heeren kennen? Dat ik tot in het diepst van mijn ziel betrokken mag zijn op Gods Woord en op Zijn instellingen.

(wordt vervolgd)

Zeist, ds. J.J. van Ekeveld.

Alleen bij ons?

Over de standen in het genadeleven

(1)
'Dat er trappen zijn in het leven der genade, en dat de eene zoover niet gekomen is en komt als de andere, dat leert niet alleen de ondervinding, maar ook de Bijbel. De eene wordt een reus, en de andere blijft een dwerg, even als het gaat met den lichamelijken wasdom in het natuurlijke leven. De Koning Saul was van de schouderen en opwaarts langer dan de langste man van Israël; David en Zacheüs waren in tegen-deel klein van persoon en laag bij den grond. Simson kon twee dikke poortdeuren op zijn schouder leggen en op een hoogen berg torsen, en de arme kreupele man, die aan den deur van den tempel zat en door Petrus en Johannes genezen werd, had weer niets geen kracht en moest dagelijks door anderen tot aan de tempeldeur gedragen worden. Asahel kon loopen als een paard, of als een ree in het veld, en Mefibozet was weer kreupel en moest met moeite door de straten van Jeruzalem voortstompelen. Even zoo gaat het ook in het geestelijke. Elk een van ons is de genade gegeven, naar de mate der gave Christi...'

Een predikantenconferentie

Bovenstaande woorden zijn van de bekende 'landbouwer van Driebergen', Wulfert Floor (1819-1875). Hij schrijft ze in een 'oefening' over 1 Johannes 2:13. Met dit citaat van Floor begon ondergetekende een lezing tijdens de predikantenconferentie op 5 januari j.l. te Rotterdam. Gevraagd was een referaat te houden over de standen in het genadeleven, een onderwerp dat vandaag om

allerlei redenen weer erg in de belangstelling staat. Op de lezing volgde een tamelijk uitvoerige bespreking. Gezegd mag worden dat de gesprekken plaats vonden in een open sfeer van broederlijke verbondenheid en dat het goed was, zo als broeders van hetzelfde huis op die dag samen te zijn. Het is de bedoeling in een zestal artikelen in ons blad een aangepaste weergave te geven van het referaat.

Het zal in de nu volgende artikelen om twee hoofdvragen gaan. In de eerste plaats: is het spreken over standen in het genadeleven, zoals dat onder ons in de prediking wordt gedaan, iets *nieuws*? En de tweede vraag: is zulk een spreken *bijbels*? In feite gaat het dus om een korte kerkhistorische benadering en om een exegetische verantwoording.

Wat bedoelen we?

We willen eerst omschrijven waar we het over gaan hebben. Wat verstaan wij onder standen in het genadeleven? Het gaat ons niet om de vraag of er *opwas*, *groei* in het genadeleven is. Dat zullen velen, die overigens onze prediking (gedeeltelijk) afwijzen, toestemmen. 'Groeien in je geloof' is vandaag een algemeen bekende en bij velen geliefde uitdrukking. Het gaat ons echter nu om de vraag of er in het leven van Gods kinderen zaken zijn, *waar de één nog voor staat en waar de ander achter staat en heilig weet van heeft*. Dát is de kwestie! Met andere woorden: zijn er zekere kruispunten aan te wijzen in het geestelijk leven, die eenmalig zijn en 'onderscheiden weldaden' aanduiden?

Is deze wijze van (s)preken niet typisch Nederlands?

We noemen nu eerst enkele argumenten die nogal eens worden ingebracht tegen de onder ons gangbare wijze van preken. Hier komt het eerste: *de onder ons gangbare prediking van de standen in het genadeleven zou iets zijn dat typisch behoort tot de kring van de bevindelijk gereformeerden – en dan nog wel van die in Nederland alleen*. We willen over dit argument twee opmerkingen maken.

In de eerste plaats: de kracht ervan lijkt mij niet overtuigend. Voorstanders van vaccinatie hebben hetzelfde argument ingebracht: men zou nergens in het buitenland bezwaren kennen tegen vaccineren, zelfs niet binnen het gereformeerd protestantisme, dus de bezwaren tegen vaccinatie zouden in feite ongegrond zijn, of in elk geval vreemd aan het gereformeerd protestantisme. Het lijkt mij van meer voorzichtigheid en wijsheid te getuigen, te erkennen dat elke variant van het gereformeerd protestantisme zijn eigen historische wortels kent en zijn eigen kenmerken heeft gekregen. Dit geldt – bijvoorbeeld – in homiletisch opzicht de methode van preken. Calvijns preken dragen veelal de vorm van homilieën, een soort van bijbellezingen. De prediking van de oude puriteinen in het Engelse taalgebied is over het algemeen veel minder exegetisch van aard dan die van de Nederlandse oude schrijvers. Men spreekt in de predikunde zelfs wel van de 'Hollandse methode', waarmee men dan de sterk analytische wijze van preken bedoelt van de Nederlandse oude schrijvers in de zeventiende en achttiende eeuw (zie T. Hoekstra, *Gereformeerde Homiletiek*, blz. 389). Die predikwijze had veel goeds. Het mag zo zijn dat zij later – vooral bij de coccejanen – is ontaard, zij 'buigt voor de majesteit van de tekst', zoals Hoekstra het uitdrukte. Zij werd in haar beste tijd (denk aan schrijvers als Abraham Hellenbroek en Florentius Costerus) gekenmerkt door een zorgvuldige exegese, gevolgd door een uit de verklaring opkomende toepassing. We moeten maar niet vergeten dat wij 'Hollanders' zijn en in déze traditie staan, zij het dan dat wij tegenwoordig gewend zijn de toepassing meer door de verklaring heen te weven.

Andere accenten

Echter, niet alleen wat de vorm van de prediking aangaat, ook wat haar inhoud betreft legde de Nederlandse Nadere Reformatie andere accenten dan bijvoorbeeld de Engelse puriteinen. Zo is bij Schotse oude schrijvers het maken van een covenant (verbond) met God tamelijk kenmerkend. Binnen de Nederlandse Nadere Reformatie is dit niet onbekend, maar minder overheersend. Ook kan ik mij niet aan de indruk onttrekken dat men binnen het Nederlandse gereformeerd protestantisme de neiging heeft gehad de wedergeboorte 'vroeger' te stellen (vergeef mij de wat ongelukkige uitdrukking) dan binnen het Engelse puritanisme.

Onze conclusie: *zelfs als een prediking die gekenmerkt wordt door een erkennen van standen in het genadeleven een typisch Nederlands verschijnsel zou zijn, dan is daarmee haar wettigheid nog niet weerlegd!* Theologie ontwikkelt zich door de tijden heen, meestal in afweer van de dwalingen. Dat is ook een goede zaak, mits zij blijft binnen de grenzen van de Heilige Schrift.

Bunyan, Venning, Philpot

Nog een tweede opmerking: het is nog maar de vraag of de stelling dat het spreken over standen in het geestelijk leven een verschijnsel is dat zich tot de Nederlandse bevindelijk gereformeerden beperkt, wel juist is. Wie de *Pelgrimsreis* van de 17^e eeuwse Engelse baptist John Bunyan (1628-1688) leest, zal – zij het in andere bewoordingen – veel herkennen van wat wij aanduiden als de standen in het genadeleven. We kunnen denken aan Christens vlucht uit de stad Verderf, zijn bange vraag wat hij toch doen moet om zalig te worden, zijn eerlijke antwoord aan Evangelist dat hij wél een licht ziet in de verte, maar géén poortje, zijn gaan door het poortje en de lessen en vertroosting die hij daarbij opdoet, zonder dat echter het pak van zijn rug wordt weggenomen... en vele dingen meer.

De 17e eeuwse Engelse puritein Ralph Venning (1621-1674), co-pastor van een independente gemeente in Londen, schreef een boekje, getiteld *Learning in Christ's School. Babes, Children, Youth, and Fathers*. Het werkje werd herdrukt in 1999. Het onder ons gangbare overbrengen

van de trekken van het natuurlijke naar het geestelijke vinden wij ook bij Venning. Zoals in het natuurlijke een baby zijn vader nog niet kent, kennen de zuigelingen in de genade hun Vader niet, kunnen wel schreien maar nog niet spreken en missen de zekerheid van hun zaligheid (47). Venning onderscheidt in dit boekje vier 'stages' (trappen) in de genade: zuigelingen, kleine kinderen, jonge mannen en vaders. Deze vier trappen doorlopen de leerlingen op de leerschool van Christus, voor zij komen op de 'academy of heaven'. Bij het doorbladeren van dit pastoraal getoonzette werkje viel het mij op dat Venning de helft van de 284 bladzijden besteedt aan de 'babes', de zuigelingen!

Wie een preek leest als die van de 19^e eeuwse Engelsman Joseph Charles Philpot (1802-1869) over Jesaja 18:5,6, getiteld *De winter voor de herfst of der zielen aanwas in de genade*, herkent eveneens veel. Ik geef een kort citaat: 'De natuur begint met de ontlukende lente, gaat voort tot de ontwikkelende zomer, wordt rijp in de gele herfst en sterft

weg in de werkeloze winter. De genade echter, die ik bezig ben te beschrijven, vangt aan, volgens de regel der bevinding, met de lente (...), gaat over tot de zomer (...), doch nu volgt niet onmiddellijk de herfst, nee, voor de oogst komt nog een ander jaargetijde: tussen de zomer en de herfst valt de winter in – de lange en bange winter!'.
Onze conclusie: het kost niet zoveel moeite, aan te tonen dat door sommige baptisten en puriteinen in Engeland op een vergelijkbare wijze over de standen in het genadeleven is gesproken als onder de bevindelijk gereformeerden in Nederland vandaag. We willen hiermee de verschillen niet verdoezelen, we willen al evenmin oude schrijvers voor onze wijze van preken 'annexeren'. We willen alleen aangeven dat er overeenkomsten zijn te signaleren die aantonen dat men ook buiten onze kring weet gehad heeft van standen in het geestelijk leven.

(wordt vervolgd)

Capelle aan den IJssel,

ds. A. Moerkerken

Actualiteit van Bijbelse normen

over verantwoord handelen in een mediacultuur

(1)
Zullen we een videocamera aanschaffen of blijven we bij foto's? Worden we lid van de Openbare Bibliotheek of denken we dat we toe kunnen met de schoolbibliotheek? Gaan we dvd's halen, of houden we die buiten de deur? Steeds weer worden beslissingen van ons gevraagd. Elke dag moeten we keuzes maken. Er dient zich veel aan waarover we een mening moeten vormen en waarin we een beslissing moeten nemen. Denken we er over na of dóen we gewoon?

Normatieve kaders

Waarom ontleen we onze normen wanneer we zo onze weg door het leven zoeken te gaan? De vaste bron voor onze normen is het Woord van God. Dit betekent niet dat er steeds precies antwoord op maat gegeven wordt op soms heel gedetailleerde vragen. Het wil wel zeggen dat we steeds hier te rade kunnen en moeten

gaan voor waarden en normen die ook vandaag in de veelheid van vragen onze richting kunnen bepalen. Biddend en luisterend te rade gaan. Wanneer wij normatieve kaders zoeken in de dagelijkse levenspraktijk, dan zijn wij niet de eersten die dat doen en ook niet de enigen. We hoeven dan ook niet alleen op zoek te gaan in de bronnen om iets te vinden, en we hoeven ook niet van de grond af aan te beginnen om iets na te speuren. Vóór ons hebben ook anderen met veel vragen op het terrein van het staan in het leven geworsteld. Zo hebben we bij het onfeilbare Woord de waardevolle gereformeerde belijdenis. Daar kunnen wij van leren. Zo zullen wij ook te rade willen en moeten gaan bij uitspraken die in het (recente) verleden gedaan zijn door onze kerkelijke vergaderingen. En verder uiteraard bij wat op dit deelterrein van ethiek door getrouwe gereformeerde denkers en schrijvers is gezegd.

Persoonlijk verantwoordelijkheid en afweging

Bij het nadenken over vragen op het terrein van de ethiek kun je in het algemeen stellen dat er hoofdzaken zijn die vastliggen. Vervolgens moeten van daaruit in allerlei praktische situaties toepassingen gemaakt worden. Dat vraagt steeds weer een persoonlijke beslissing. Een voorbeeld ter verduidelijking. Het gebod is duidelijk: "Gij zult niet begeren". Vervolgens komt in de praktische situatie de vraag: mogen wij een nieuw bankstel aanschaffen, of is dat in strijd met de soberheid die bij een christelijke levensstijl hoort? De ene keer zal er meer het besef zijn van een persoonlijke afweging en een persoonlijke gewetensbeslissing dan de andere keer. Maar voortdurend moeten we ons bewust zijn welke weg we gaan en welke lijnen we volgen. En of deze weg en deze lijnen bijbels verantwoord zijn. We leven immers voor Gods Aangezicht.

In onze gecompliceerde samenleving is heel veel aan de invloed van kerk en Bijbel onttrokken. Het hedendaagse mensgerichte denken doortrekt heel ons bestaan. Wij staan niet los van die samenleving, maar maken er deel van uit. Zo zijn er die een studie volgen waarin evolutionistische en humanistische gedachten indringend aanwezig zijn. Er wordt deelgenomen in het arbeidsproces aan activiteiten waarbij zaken een plaats hebben die in ethisch opzicht voor ons omstreden zijn. Te denken valt aan het banken geldwezen met een grote plaats voor verzekeringen, kansberekeningen, opties inzake aandelen, speculaties. Sommigen hebben hun plaats in de medische wetenschap en wereld waarin met menselijk leven op niet bijbelse wijze wordt omgegaan, concreet inzake DNA, beginnend en eindigend menselijk leven, voortplanting, enz.

Praktijk wordt niet gemakkelijker

In hoofdzaak volgen we de lijn dat we ons niet onttrekken aan deelname op zulke levensterreinen. Wel doen we dat in het besef dat we ten aanzien van bepaalde concrete zaken 'nee' zullen moeten zeggen. Zo blijven we principieel tegen euthanasie en zullen we ons van niet-noodzakelijke zondagsarbeid onthouden. Overigens ervaren we dat de praktijk niet gemakkelijker wordt, dat grenzen vaak niet helder te trekken zijn.

We ervaren voortdurend dat waakzaamheid, en ook blijvende bezinning geboden is om principieel verantwoord onze weg te vinden. Nog ingewikkelder is het bij deelname aan studies, wetenschappelijke terreinen waar het denken in hoge mate evolutionistisch-humanistisch getoonzet is. En in welke wetenschappelijke discipline is dit eigenlijk niet in meerdere of mindere mate het geval? Toch volgen wij in de regel wel zulke studies. Soms nemen we kennis van theorieën en denkwijzen, werken er zelfs wel mee, maar in ons eigen denken blijven we de bijbelse lijnen volgen. Het is duidelijk dat dit een weg is die vaak gepaard gaat met strijd en aanvechting, waarbij bezinning en bewaring voortdurend nodig zijn.

En omtrent moderne media

De vraag kan gesteld worden hoe dit op het terrein van de moderne media principieel ligt. In vorige artikelen is gewezen op zorgelijke ontwikkelingen en de betekenis van media en ict daarbij. In de theorethisch-ethische bezinning hebben we steeds grote voorzichtigheid en waar enigszins mogelijk distantie bepleit. In de praktijk is er in veel opzichten (kritische) deelname. Daarbij kunnen we letten op degene die er gebruik van maakt, maar ook op degene die in deze sector werkt. Er is een tijd geweest dat werken in de techniek onder ons een tamelijk ongevaarlijke, haast neutrale klank had. Met de mediawereld heeft dat altijd heel anders gelegen, althans met de wereld van radio en tv. In de richting van krant en tijdschrift, en toch ook wel de computer, heeft steeds een grote mate van acceptatie onze opstelling gekenmerkt. Waarbij ten aanzien van krant en tijdschrift wel grenzen getrokken werden ten aanzien van de inhoud waar men mee bezig was. Maar ook op dit terrein zien we dat grenzen vrijwel niet meer te trekken zijn en alles zeer verweven wordt. Zeer velen die hun plaats innemen in werk en studie maken mede gebruik van computer, open internet, cd-rom, enzovoort. Wanneer men totaal niet zou willen deelnemen aan deze zaken zou dat in veel gevallen betekenen van (dat) werk of (die) studie uitgesloten te zijn.

In de particuliere sfeer lijkt dat

anders te liggen. Die indruk hebben we althans misschien steeds gehad. Toch nopen de ontwikkelingen ons tot andere gedachten. Grenzen tussen diverse media vervagen heel snel. TV konden we buiten de deur houden, want aanschaf ervan was voor niemand een besliste noodzaak te noemen. Bij internet ligt dat veel ingewikkelder. Via een open internet aansluiting is 'alles' te bereiken. Enerzijds is open internet wel met een riool vergeleken. Anderzijds wordt er van datzelfde internet nuttig gebruik gemaakt. Ook kun je niet stellen dat we internet wel buiten de deur kunnen houden, omdat niemand internet echt nodig heeft. En de ontwikkelingen zijn inmiddels verder gegaan. Wie gewone videoafspeelapparatuur koopt, kan ook enige tv-stations ontvangen. De ontwikkelingen rondom DVD-apparatuur gaan zo snel dat via dit medium bijna alles mogelijk wordt. De moeilijkheid is echter dat ook hier van grote verwevenheid sprake is. Van video wordt onder ons veel gebruik gemaakt, opnamen van (klein-)kinderen, trouwerijen, familie die ver weg woont enz. Door middel van cd-rom, maar ook van DVD, is bijvoorbeeld te leren voor de theorie van het rijexamen, van allerlei cursussen, enz. Maar via dezelfde apparatuur is de toegang tot entertainment, ook via sommige tv-zenders reeds aanwezig of gemakkelijk te realiseren. En de laatste tijd wordt ons op schrijnende wijze duidelijk dat de zuigkracht van verwereldlijking juist op dit terrein toeslaat.

Bewaren en strijd

Lot ging in Sodom wonen. Dat was zijn keuze. Hij kwelde er zijn rechtvaardige ziel. Zijn vrouw verloor er haar hart en uiteindelijk haar leven. En wij? Het lijkt misschien wel dat wij ook in Sodom leven, althans in sommige opzichten. Het tijdsgevoel trekt ons er als het ware in. We kiezen er toch niet voor? Voelen we de kweuling bij tijden in onze ziel? Hopelijk zoeken we onze ziel te bewaren. In strijdende en biddende afhankelijkheid.

(wordt vervolgd)

Commissie Moderne Media

Dragen en redden

We zijn met elkaar weer een nieuw jaar begonnen. Drukke dagen, ook voor de predikanten, liggen weer achter ons. Hier was het ook druk, al kennen we hier geen tweede feestdagen. We zijn een nieuw jaar begonnen in een wereld vol geweld, vrees voor terreuraanvallen en dientengevolge een sterk gevoel van onveiligheid. Het is een wereld ook vol van verwarring. Alles schijnt op drift te zijn en recente enquêtes onder de jongeren hebben wel uitgewezen dat dit ook onze kerken niet voorbijgaat. Hier in Kalamazoo moeten we natuurlijk nog onze weg proberen te vinden. Het is altijd nog een stad die vrij uitgestrekt is en waarin het gemakkelijk is te verdwalen. Gelukkig zijn er overal richtingaanduidingen en straatborden, en een goede kaart kan je een heel eind op weg helpen. Maar stel je eens voor dat al die richtingaanwijzingen en straatnaamborden weggenomen zouden worden of op een andere plaats gezet werden. Wat zou het dan een enorme dwaalpartij worden. Ik verdwaal, mét duidelijke richtingaanwijzingen, al gemakkelijk genoeg. Maar hoe moeten dan onze jeugd en ouderen hun weg vinden in deze post-moderne wereld, waar al zoveel noodzakelijke en schriftuurlijke richtingaanwijzingen zijn weggenomen of op een heel andere, maar verkeerde plaats gezet zijn? Wellicht een plaats die beter past in het moderne levensgevoel, maar die onherroepelijk tot heilloos dwalen en zelfs de ondergang van de maatschappij zal leiden. Overal zijn geweldige verschuivingen opgetreden in het normbesef. Absolute waarden schijnen niet meer te bestaan, en onze arme jeugd, maar ook ouderen, dreigen meegesleurd te worden in de stroom van vernieuwing en aanpassingen aan wat de samenleving op een gegeven moment als normatief nog wil aanvaarden. Daarom, er zijn zorgen

genoeg, ook voor het nieuwe jaar. Als we zien op onszelf, op omstandigheden en de bergen van onmogelijkheden die je voor je ziet, kan vrees je het hart bezetten. En wat het persoonlijke en ambtelijke leven betreft: het zal ook in het nieuwe jaar wel weer zijn: 'schipbreuk lijden en omkomen', aan onze kant. Maar toch: de Heere blijft de Getrouwe.

Hoe vaak heeft Hij dat al betoond, en toch houdt het ongeloof Hem zo vaak verdacht. Wat een beledigingen doen we Hem aan door die Asafs gestalte en door het ongelovig redeneren in plaats van Hem kinderlijk te vertrouwen. *Hij draagt en redt.* Maar dat houdt wel in dat er wat gedragen moet worden.

We hadden rond de jaarwisseling ook een paar van onze kinderen en kleinkinderen over, en dan, tussen alle drukte van voorbereiding voor de preken, gingen we toch wel eens een wandeling maken. Vrolijk huppelden dan de kleintjes mee, maar soms begonnen ze ineens te strompelen en te klagen en moesten ze voor een poosje gedragen worden. Als de Heere belooft in Jesaja 46:4: 'En tot de ouderdom toe zal Ik Dezelfde zijn, ja, tot de grijsheid toe zal Ik ulieden dragen; Ik heb het gedaan en Ik zal u opnemen en Ik zal dragen en redden', wijst dat op hulpeloosheid, zwakheid, op de behoefte, gedragen te worden. Het was de tekst voor nieuwjaarsmorgen. Daar was dan wel wat aan vooraf gegaan. We hebben twee oudejaarsdiensten mogen hebben, de eerste in Grand Rapids, en de tweede in onze eigen gemeente hier. Ik kwam erg ontmoedigd thuis. Het was niet makkelijk gegaan. Ik moet overigens nog steeds leren dat de Heere mijn makkelijke preken helemaal niet nodig heeft, en je er vaak niets meer over hoort, terwijl je van afgekeurde preken soms mag horen dat God ze heeft willen gebruiken. Dat is Zijn

weg, opdat geen vlees zou roemen. Die oudejaarsavond was het donker en was er veel strijd. Zo moest ik het oude jaar uitgaan en voor nieuwjaarsmorgen moest er toch weer een boodschap zijn.

Vele jaren geleden, het was 1 januari 1976, heb ik ook over deze tekst gesproken. Eerst in Enkhuizen, en toen in Andijk. Daar in dat kleine kerkje in Andijk mocht het voor eigen hart waar worden: *Ik heb het gedaan.* Op nieuwjaarsmorgen gaf de Heere een terugleiding naar het oude jaar. En niet alleen *dat* jaar, maar *al* de jaren dat Hij gedragen had, en toen werd het ook waar voor eigen hart: 'Ik *zal* u opnemen en Ik *zal* dragen en redden.'

Nu, vele jaren later, mocht ik er weer over spreken. Als er dan wat geloof mag zijn, is er ook verwondering. Er is heel veel veranderd in die 28 jaar sinds die beurt in Andijk. De weg is wel heel anders geweest dan we ons ooit hadden voorgesteld. Maar over God hebben we niet te klagen. De weg wordt van onze kant wel nauwer en steiler, maar als Hij *draagt* ligt de toekomst in goede handen. *Ik zal u opnemen*, zoals een herder een gewond, zwak en teer lam optilt en op zijn schouders legt. Of zoals een moeder een kind dat rondraafde en viel en zich bezerde aan het hart drukt en in de armen draagt. Nu, een moeder kan je laten vallen, een herder kan mét dat lam op zijn schouder struikelen, maar de getrouwe Wachter Israëls laat niet varen wat Zijn hand begon en *draagt* Zijn Kerk door de stormen en door alle wonderlijke wegen toch veilig en zeker, en brengt ze eens in Zijn stal. Nu, na 28 jaar, was het dragen nog net zo hard nodig als toen.

Gisteravond, de eerste zondag van het nieuwe jaar, heb ik in mijn gemeente ambtsdragers mogen bevestigen. Eén ervan kon al terugzien op een ambtelijke loopbaan van 32 jaar. Ik vroeg hem of het door de jaren heen toch niet wat makkelijker geworden was. Nee, dat was het beslist niet. De bezwaren waren groter geworden, de bergen hoger, de krachten geringer, en dan kan het nog de vraag zijn: hoe moet het nu toch gaan? Misschien is dit ook voor u een vraag: 'Hoe zal het in het nieuwe jaar toch gaan?' Toch, wat doen we God een oneer aan met ons redeneren, in plaats van achter Hem aan te komen. Ik weet dat het alleen

genade is om dit te beoefenen. Maar Hij is de getrouwe God, en is nog machtig te verlossen. Hij houdt Zijn Woord en vervult Zijn belofte.

Lang hebben Simeon en Anna moeten wachten op de vervulling van Gods toezegging en de komst van de beloofde Messias. Op Gods tijd echter is Hij gekomen. Van Hém hebben ze gezongen, van Hém hebben ze gesproken. Ook die oude profetes Anna. Ze mocht nog groen en fris zijn in haar hoge ouderdom en vruchten dragen tot Gods eer. Mocht

de Heere van dat zingen en spreken ons ook iets willen geven. Opdat Zijn lof zou klimmen uit het stof. De lof van Hem Die *draagt en redt*.

Van harte Gods zegen, leiding en onderwijs toegewenst voor het nieuwe jaar. Onderwijs waarin wij worden afgebroken in eigen wijsheid en kracht, maar waarin de getrouwe Zaligmaker wordt verheerlijkt in Zijn eigen werk.

Een hartelijke groet vanuit
Kalamazoo, ds. C. Vogelaar.

Boekennieuws

Zacharias Ursinus, Stervenskunst, Uitgeverij De Groot Goudriaan, Kampen, 2003, 71 blz., Prijs € 14,90.

Toen Heidelberg in 1563 door de pest werd getroffen, schreef Zacharias Ursinus (een van de opstellers van de Heidelberger Catechismus) een klein boekje onder de titel *Erinnerung*. De titel deed de mensen eraan herinneren dat zij zich op de dood moesten voorbereiden. Ruim 400 jaar later verschijnt voor het eerst een vertaling in het Nederlands. Vanwege de inhoud behoort het boekje tot de 'ars bene moriendi' literatuur. Hierin gaat het over de kunst van op een goede manier sterven. Vandaar de titel van het boekje: *Stervenskunst*.

In een helder voorwoord gaat de vertaler, dr. G. den Hartogh, predikant in de Gereformeerde Kerken, in op het verschil tussen 1563 en 2003 (het jaar van de verschijning van het boek). Hij beschrijft hoe tegenwoordig bij het overlijden van 'groten' uit de maatschappij (prinses Diana, Pim Fortuyn en prins Claus) zich hysterische toestanden voordoen met bloemen en applaus. De vertaler vraagt zich af of de moderne mens hiermee niet de onzekerheid ten aanzien van de dood camoufleert. Vandaag de dag zijn velen het spoor bijster. Hooguit komt men nog tot de vraag: *waarom?* Tegen deze achtergrond vindt de vertaler het boeiend dat Ursinus ervoor kiest *hoe* we met de werkelijkheid van het lijden en de dood moeten omgaan. Daarom is dit werkje uit 1563 nog steeds actueel. Naast een voorwoord heeft de vertaler ook een leerzame inleiding en een analyse van de tekst toegevoegd. Samen beslaat dit de helft van het boekje.

De andere helft bevat het eigenlijke geschrift. Ursinus begint met te stellen dat de aanblik van het stoffelijk overschot en de begrafenissen mensen tot overpeinzing

van de dood moet brengen. Dit werkt hij uit in vier onderdelen. In het eerste onderdeel beschrijft hij in welk doodsgevaar wij ons allen bevinden. Er bestaat geen grotere zekerheid dan dat we eens zullen sterven. Maar wanneer wij uit het leven worden weggeroepen, is onzeker. Voor allen die buiten Christus zijn, is er niets verschrikkelijker dan de dood. Vervolgens gaat Ursinus in op de oorzaak van het sterven. Door de zonde is de dood en het lijden gekomen. Voor de schuld moet betaald worden. Dit moet leiden tot veroortmoediging voor Gods Majesteit. Het derde onderdeel gaat over de enige troost, namelijk de vergeving der zonden en de verlossing van de eeuwige dood. Dit is de basis van alle andere troost. Tenslotte gaat Ursinus in op de vraag hoe wij ons op een zalig sterven dienen voor te bereiden. Het geschriftje eindigt met een gebed.

Ik veroortloof me enkele opmerkingen te maken. Helaas komen de in het boekje geciteerde Bijbelteksten niet uit de Statenvertaling. Ook is het jammer dat de uitgever de vertaling met Heer i.p.v. Heere heeft geaccepteerd (pp. 49, 51, 54, 61, 64, 71). Verder had de vertaler best de vrijheid mogen nemen om kortere zinnen te maken. Regelmatig bemoeilijken extreem lange zinnen de leesbaarheid: 12 regels (p. 48), 15 regels (p. 54), en zelfs 20 regels (pp. 45, 60). Een en ander doet echter niet af van de waarde van dit kleine werkje. We zouden het boekje kunnen karakteriseren als een nadere uitwerking van Zondag 1 van de Heidelberger Catechismus. Het woordje 'troost' neemt een centrale plaats in. Wie de te hoge prijs geen bezwaar vindt, zal een klein juweeltje in handen krijgen.

Capelle aan den IJssel, H.J. Agteresch.

"Strijdt gij om in te gaan", van Thomas Watson; vertaald door mw. G.H.C. Pas-Donker; uitgegeven bij De Groot Goudriaan te Kampen; Prijs € 19,90.

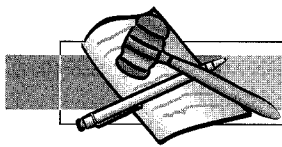
Wie een boek leest van een puritein, dient te beseffen wat de puriteinen met hun preken en geschriften voor ogen hadden. Zij legden alle nadruk op de praktijk van de godzaligheid, zowel in het persoonlijke leven van ware christenen als in het leven van alle dag. Hartelijk begeerden zij dat de vreze des Heeren als een zuurdesem zou werken in hart, gezin, kerk, school en maatschappij. We mogen geenszins de grote ernst waarmee hij ieder vermaant "geweld te doen op het Koninkrijk der hemelen" interpreteren als zou Watson in zijn boek de grond leggen in werkheiligheid. Hij begint het fundament al direct stevig te leggen, door te spreken over "heilig" geweld (pg. 12), waarmee hij de heilige werkzaamheden van het nieuwe leven bedoelt. Vandaar, dat er op de achterzijde van de omslag terecht vermeld is, dat Watson als een echte puritein de groei van het "leven der genade" wil bevorderen. Daarom wijst hij er steeds weer op dat het vervullen van de noodzakelijke plichten een zaak des harten behoort te zijn. Voorbeelden kan men in elk hoofdstuk vinden: Het geweld doen bestaat allereerst in het afsterven van de zonde (pg. 16); God alleen kan ons de verborgenheden van de vleeswording van Christus bekendmaken (pg. 20); een "begenadigd" hart verzadigt zich met de beloften (pg. 23); een gebed zonder leven is net zomin een gebed als een schets van een man echt een man is (pg. 28); om zo heilig geweld te doen, is het noodzakelijk dat er een nieuw beginsel van genade is (pg. 31); enz. Anderzijds doet dit niets af van hetgeen de Heere van ons mag eisen! Watson legt de vermaningen aan het hart van ieder en waarschuwt vooral ernstig al degenen die zich nauwelijks bekommeren over de vraag wat hun eeuwige bestemming zal zijn.

Ook het laatste hoofdstuk, hoe wij de Schrift behoren te lezen, mag door ieder wel ter harte genomen worden!

Het boek is goed verzorgd; alleen was het nog overzichtelijker geweest, als de hoofdstukken genummerd waren. Met in gedachten hetgeen hierboven opgemerkt is over de bedoeling van de puriteinen, kunnen wij dit boek van harte aan ieder ter lezing aanbevelen.

Scherpenzeel,

J. de Jager.

Kerknieuws

Beroepen:

te Zoetermeer:
ds. D. de Wit te Nieuw Beijerland.

Bedankt:

voor Gorinchen, voor Rijssen-West en
voor Stolwijk:
ds. D. de Wit te Nieuw Beijerland;
voor Meliskerke:
ds. P. Mulder te Dordrecht.

GEMEENTE AALBURG

Ds. J. de Pater heeft per 31 januari 2004 emeritaat aangevraagd vanwege leeftijd en gezondheid.

CLASSIS ROTTERDAM

De classis Rotterdam zal op D.V. vrijdag 16 januari a.s. vergaderen. De vergadering vindt plaats in één van de zalen van de Boezemsingelkerk te Rotterdam-Centrum. Aanvang 19.30 uur.

OPHEFFING AFDELING AXEL

Vanaf 1 januari is de afdeling Axel opgegaan in de gemeente Terneuzen. Met een sobere laatste dienst, geleid door ds. C. Harinck is de gemeente opgeheven. Als tekst had hij genomen: Jesaja 53 : 1: "Wie heeft onze prediking geloofd en aan wie is de arm des HEEREN geopenbaard?"

Met ernst en aandrang werd gevraagd wat de prediking van Gods Woord in al die jaren gedaan heeft.

Met stil verdriet en gemengde gevoelens werd de dienst besloten met het sluiten van de kanselbijbel. Dan gaat er veel door je heen en realiseer je je pas het definitieve van de sluiting.

Ouderling J. Paardekooper heeft aan het einde van de dienst enkele woorden gesproken, terugziende op het verleden en vooruitziende naar de toekomst. Want het Woord gaat in Terneuzen voort en dit is het Woord dat onder u verkondigd is.

Na de dienst werd er, onder het genot van een kopje koffie, nog wat nagepraat.

Het zal in 't begin moeilijk zijn om alle veranderingen te verwerken. Daar hebben we Gods leiding bij nodig.

Axel, J. Paardekooper

MEDEDELING VAN HET DEPUTAATSCHAP BUITENLANDSE KERKEN

Ds. H. Hofman Jr., zendingspredikant van onze zuster gemeente in Noord-Amerika te Loma Alta, Bolivia, heeft het voornemen om van D.V. 27 januari tot en met 5 februari 2004 in Nederland te zijn en ook enkele gemeenten te dienen.

Ds. J. Spaans, predikant te Norwich, Canada, hoopt van D.V. 10 tot en met 19 mei 2004 in Nederland te zijn en eveneens

enkele gemeenten te dienen.

De beide broeders hebben inmiddels enkele preekbeurten afgesproken.

Wij wensen hen b.l.e.w. een goede reis en een gezegende tijd in ons midden.

Ds. W. Harinck, secretaris

AANGEPASTE KERKDIENTST TE DE VALK-WEKEROM

D.V. zaterdag 24 januari zal in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te De Valk-Wekerom, Hoge Valkseweg 4, een aangepaste kerkdienst worden gehouden voor mensen met een verstandelijke handicap. In deze dienst hoopt voor te gaan ds. B.J. van Boven.

De dienst begint om 15.00 uur.

Hij wenst te spreken over "Levi de Tollenaar" naar aanleiding van Lukas 5 : 27-32.

Iedereen is van harte welkom.

KERKELIJK JAARBOEK

Gemeente Puttershoek

M. van der Elst, scriba.

Nieuwe adres is: Speenkruid 38
3297 WD Puttershoek
(blz. 250)

Mannenvereniging "Sola Scriptura" te Randburg, Zuid-Afrika

Nieuwe secretaris:

P. le Comte

Postbus 2027

Facrie Glen, 0043, Zuid-Afrika
(Tel. 0027-12-9915922)

(blz. 251)

Ds. C. Vogelaar

Het juiste e-mailadres luidt:

cvog.awa@juno.com

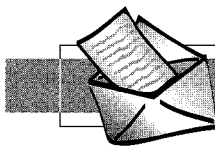
Gemeente Vlissingen

Het scribaat van de gemeente berust thans bij: Oud. J. Louws

Steengrachtstraat 65

4386 AS West-Souburg

Tel. 0118-561369 (blz. 298)

Berichten

GEREFORMEERDE GEMEENTE VAN AALST

Op 22 januari 2004, D.V., neemt de Gereformeerde Gemeente van Aalst een engels orgel in gebruik. In deze dienst gaat ds. P. Melis voor en begeleidt een plaatselijke organist de gemeentezang. Na de dienst geeft Herman den Hollander een korte toelichting op het orgel. Daarbij zal Paul Wols een aantal klankdemonstraties geven.

D.V. op zaterdag 3 april zal er een orgelmiddag rond dit orgel gehouden worden. Dick den Engelsman zal het orgel dan bespelen, terwijl Herman den Hollander een toelichting zal geven. Tevens kan het orgel dan door belangstellenden bespeeld worden. Aanvang 14.00 uur.

Het orgel is in 1876 door Henry Willis vervaardigd voor een kerk in Londen. In 2003

hebben de orgelmakers A. Nijssse & zoon het instrument geheel gereviseerd en overgeplaatst naar Aalst. De werkzaamheden werden vanuit de Orgelbouw Advies Commissie (OAC) van de VOGG begeleid door Herman den Hollander en Dick den Engelsman.

0900-4400044 10ct/min

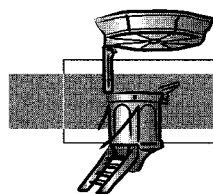
uisterlijn

Heb je niemand???

Voor jongeren en ouderen een horend oor!!!

U kunt ons bellen:

- op maandag-, donderdag- en vrijdag-avond van 19.00-22.30 uur.
- op dinsdagmorgen van 9.00-12.00 uur
- op woensdag- en zaterdagmiddag van 13.30-17.00 uur.

Predikbeurten

ZONDAG 18 JANUARI 2004

Aagtekerke 11.00 en 19.00 uur ds. Neele (in kerk Geref. Gem. Meliskerke); Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. J. de Pater; Aalst 15.00 uur ds. W.J. Karels; Almelo 18.30 uur ds. Van Dijk; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Visscher; Apeldoorn 10.00 en 17.00 uur ds.

Meeuse; Arnhem 10.00 en 16.00 uur ds. Kattenberg; Barneveld 9.30 en 19.00 uur ds. Hogchem; Beekbergen 19.00 uur ds. Meeuse; Benthuisen 19.00 uur ds. Golverdingen; Berkenwoude 10.00 uur ds. Bac en 19.00 uur ds. Clements; Bodegraven 10.00 uur ds. Boogaard en 15.30 uur ds. W.

Harinck; Borssele 18.00 uur ds. Van der Poel; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. Golverdingen; Breda 14.30 uur ds. M. Karens; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en 17.00 uur ds. Moerkerken; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. Van Boven; Deventer 15.00 uur ds. Schreuder; Dirksland 10.00 en 18.00 uur stud. Terlouw; Doetinchem 9.30 uur ds. J. Karels; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur ds. P. Mulder; Drachten 9.30 en 19.00 uur ds. Hoogerland; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. Vermeij; Emmeloord 18.00 uur ds. Vreugdenhil; Gorinchem 14.30 uur ds. Melis; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. Clements; Goudswaard 18.00 uur stud. De Heer; 's-Gravenhage 10.00 en 16.30 uur ds. Driessen; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. Schipper en 14.00 uur leesdienst; Groningen 10.00 uur ds. Vreugdenhil en 16.00 uur leesdienst; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 17.00 uur ds. Mijnders; Hilversum 19.00 uur ds. Visscher; Hoogeveen 19.00 uur ds. Schot; Houten 11.00 uur leesdienst en 16.30 uur ds. Van der Net; Kampen 14.30 uur ds. L. Blok; Kapelle-Biezeling 9.30 uur ds. Tanis, 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. Van Aalst; Kortgene 14.30 uur ds. Moens; Lelystad 15.30 uur ds. Vreugdenhil; Meliskerke 9.00 en 14.30 uur stud. Beens; Middelburg-Centrum 18.30 uur stud. Beens; Middelburg-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Van Gelder en 14.00 uur leesdienst; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur stud. Bakker; Mijdrecht 10.00 en 15.30 uur ds. G.Pater; Moerkapelle 9.30 uur (doventolk) en 18.30 uur ds. C. Harinck; Nieuw Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. De Wit; Nieuwdorp 14.30 uur ds. Van Gelder en 18.30 uur ds. Verschuure; Nieuwerkerk Zld 9.30 en 15.30 uur ds. Gunst; Nisse 9.30 uur ds. Verschuure en 14.00 uur ds. Verweij; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. Schot; Oosterend-Texel 10.00 en 18.00 uur leesdienst; Opheusden 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Oud Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Van Krimpen; Ouddorp 9.30 en 18.30 uur ds. P. Blok; Poortugaal 19.00 uur ds. Silfhout; Poortvliet 18.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Puttershoek 10.00 en 15.00 uur stud. De Heer; Rhenen 10.00 en 17.30 uur ds. Veenendaal; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. Baaijens; Ridderkerk-Slikkerveer 14.30 uur ds. De Wit; Rijssen-Noord 9.30 uur (H.A.) en 18.30 uur ds. Van Dieren en 14.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 uur ds. Van Dijk en 18.30 uur (H.D.) ds. Mol; Rijssen-Zuid 9.30 uur (H.A.) en 18.30 uur ds. Schreuder en 14.30 uur leesdienst; Rotterdam-Zuidwijk 14.30 uur ds. P. Mulder; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. Brugge en 14.00 uur leesdienst; Scheveningen 10.00 en 17.00 uur ds. Zippro; Sint Annaland 14.00 uur ds. Brugge; Soest 19.15 uur ds. Sonneveld; Sprang Capelle 15.00 uur ds. J. de Pater; Stolwijk 10.00 uur ds. Paul; Terneuzen 15.30 uur ds. Neele; Terwolde-De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. Tuinier; Tholen

10.00 uur leesdienst en 18.30 uur ds. Tanis en 14.30 uur stud. Terlouw; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. Mouw; Utrecht 10.00 uur (H.A.) en 19.00 uur ds. Van der Net; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. Melis; Veenendaal 9.30 en 17.00 uur ds. Sonneveld; Vlaardingingen 16.30 uur ds. Paul; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. Hofman en 14.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. M. Karens; Woerden 10.00 uur leesdienst en 18.30 uur ds. W. Harinck; Wolphaartsdijk 14.30 uur ds. Tanis; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. Verweij en 14.00 uur leesdienst; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. Van Eekveld; Zoetermeer 19.15 uur ds. Zippro; Zwolle 9.30 en 19.00 uur ds. Kleppe.

DINSDAG 20 JANUARI 2004

Amersfoort 19.30 uur ds. Visscher; Oppendoes 19.30 uur (H.D.) ds. Hoogerland; Oud Beijerland 19.30 uur ds. Van Krimpen (bijbellezing); Rotterdam-Centrum 19.45 uur ds. F. Mulder; Sint Annaland 19.30 uur ds. Verweij.

WOENSDAG 21 JANUARI 2004

Doetinchem 19.30 uur ds. Schreuder; Gorinchem 19.30 uur ds. Brugge; Hoofddorp 19.30 uur ds. Kleppe; Nijkerk 19.30 uur ds. Meeuse; Ooltgensplaat 19.30 uur (H.D.) ds. Schipper; Puttershoek 19.30 uur ds. Neele; Rijssen-Noord 19.30 uur ds. Van Dieren; Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur stud. Beens; Spijkenisse 19.45 uur ds. Mondria; Stad a/h Haringvliet 19.30 uur stud. Van Manen; Veen 19.30 uur ds. Melis (bijbellezing); Veenendaal 19.30 uur ds. Sonneveld (bijbellezing); Vlaardingingen 19.30 uur stud. Bakker.

DONDERDAG 22 JANUARI 2004

Aalst 19.30 uur ds. Melis (ingebruikname orgel); Brakel 19.30 uur ds. Schipper; 's-Gravenzande 19.45 uur ds. P. Mulder; Kootwijkerbroek 19.30 uur stud. De Heer; Krimpen a/d IJssel 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Leerdam 19.30 uur ds. Clements;

Meeuwen 19.30 uur ds. L. Blok; Naaldwijk 19.45 uur ds. Van Eekveld; Terwolde-De Vecht 13.30 uur ds. Tuinier (huw. bev.); Zwijndrecht 14.30 uur ds. Hogchem (huw. bev.).

ZATERDAG 24 JANUARI 2004

De Valk-Wekerom 15.00 uur ds. Van Boven (aangepaste kerkdienst).

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

Alkmaar:

Kerkgebouw 't Wuiver 2-a, Oudorp NH, gem. Alkmaar. Diensten zondag 18 januari om 10.00 uur evangelist J. Krijgsman en 17.00 uur leesdienst.

Amsterdam:

Evangelist J. Krijgsman; Bij Simon de Looier, Looiersgracht 70. Diensten zondag 18 januari om 10.30 uur evangelist G. Baan en 17.00 uur evangelist J. Krijgsman. Bijbelstudie iedere dinsdag om 19.15 uur en 20.30 uur.

U bent hartelijk welkom in onze evangelisatiepost van dinsdag t/m zaterdag tussen 10.00 tot 16.00 uur!

Emmen:

Evangelist C. van Drunen; kerkgebouw Prinsesselaan 6-I te Emmen; diensten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur.

Leeuwarden:

Evangelist G. van de Breevaart; kerkgebouw Achter de Hoven 2-c. Diensten zondag 18 januari om 16.00 uur evangelist G. Baan.

Merksem:

Evangelist J. Witte; Prot. Kerk, Oude Barreelei 64; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

Tilburg:

Kerkgebouw Offenbachstraat 105-107. Diensten iedere zondag om 10.00 en 18.30 uur evangelist H.J. van den Boogaart. U bent hartelijk welkom in de BIJBEL-winkel van dinsdag-zaterdag, tussen 10.00 en 17.00 uur. Offenbachstraat 107.

Advertenties

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Poortugaal deelt met droefheid mee dat is overleden haar geliefde oud-ambtsbroeder

Jacob van der Have

in de leeftijd van 85 jaar.

In alle getrouwheid mocht hij van 1971 tot 1990 als diaken de gemeente dienen.

De Heere ondersteune de weduwe en de kinderen en (achter)kleinkinderen in dit smartelijk verlies en heilige de roepstem aan ons aller hart

Namens de kerkenraad: L. van Welie, preses
J. Bosman, scriba

Poortugaal, 9 januari 2004.

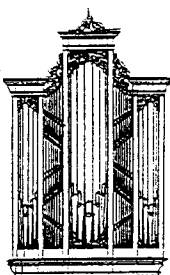
BARNEVELDSE BEGRAFENISVERENIGING

Voor een eervolle, eenvoudige verzorging van begrafenissen in Barneveld en omstreken.

- geen CREMATIE
- eigen personeel
- vervoer van en naar alle plaatsen
- dag en nacht te ontbieden
- levering van grafstenen
- opgave van lidmaatschap

J. de Groot b.g.g.: G. de Groot
Barnseweg 87 J.H.D. Vermeulenstraat 5
3771 RN 3774 JW
Barneveld Kootwijkerbroek
Tel.: 0342-490728 Tel.: 0342-441812

Orgelmakerij Boogaard

Gravenstraat 4
7461 TN RIJSSEN
Telefoon 0548-521637
Telefax 0548-544904

Nieuwbouw-Restauroatie-Stem- en onderhoudswerk.

AVONDMAAL-SERVIEZEN

Uit voorraad of naar tekening.

Schoonhovens Silverhuys B.V.

Postbus 35, 2870 AA Schoonhoven,
Telefoon 0182 - 382614.

TE HUUR 5-pers. vakantiehuisje
op "De Hofstee" in Nunspeet. Voor-
jaar en zomer (wkn 30 en 31 bezet).
Tel. 0341-257041.

T.h. Op Camp. de Hofstee in
Nunspeet: **Luxe 6-p stacaravan**
v.a.g.v. incl. wasmachine en droger.
Aan de rand van bossen en water.
Mooie fiets- en wandelroutes.
Zondag in ere houdend.
Tel. 0187-651644 of 06-23487079

KLASSE MAAKT ONDERSCHIED

Stolk Orgels
is hoofddealer van:

Johannus - Eminent
Domus - Ahlborn

**Stolk
orgels**
tel.: 0180 - 31 56 52

Nieuwkerk a/d IJssel, Vrijheidslaan 55,
Krabbendijke, Oostpolderweg 1
Nederhemert Nrd., Ormelingsstraat 36
Beesd, Veerweg 14
Papendrecht, Overtoom 18

UNIEK IN PRIJS

Christelijke begrafenisverzorging

De Bruijn

Voor een meer eervolle begrafenisverzorging
in de provincie Utrecht en
de regio's Gouda en Hilversum.

Tel. 0346-281711.

Dag en nacht bereikbaar. (Geen crematies).

**HOUTSNIJWERK is ook voor U be-
taalbaar!** J. Ockerse snijdt voor elke
beurs en elk formaat; bijv. bijbelteksten
voor trouw, belijdenis en jubilea. Ook bij-
bellessenaars. Laat u vrijblijvend voor-
lichten. **Kraatsweg 17, 6732 EV Hars-
kamp. Tel. 0318 - 456383.**

Harkes Begravenissen

Berkenbroek 7
2811 NZ Reeuwijk
tel. 0182 - 30 04 23

Dag en nacht bereikbaar

*Wij verzorgen
alleen begravenissen*

Begrafenisonderneming L. STAM

Planetenlaan 26, 2957 SN Nw.Lekkerland
Tel. 0184 - 685240. - Geen crematies -

TE HUUR Kamer(s); event. ook
plaats voor huisgeno(o)t(e). Ook
voor vakantie. Omgeving Apel-
doorn. Brieven onder nr. 0321 aan
Admin. Den Haag

Begrafenisverzorging Kina

Begravenissen in Capelle a/d IJssel
e.o. D.W. Schipper, tel. 010-458 31 12.
Wij verzorgen geen crematies.

CHR. BEGRAFENISONDERNEMING G. WEGENAAR

Regentesselaan 43 Tel.: (0318) 52 66 41
3905 GT Veenendaal Fax: (0318) 55 42 04

Te huur in Zuna bij Rijssen
Luxe Vac. bungalows v.a.g.v.
o.a. eigen wasmachine en magnetron.
Prachtige omgeving voor de fiets en
wandeltochten! en dicht bij viswater.
55+ extra korting buiten schoolva-
kantie. Bel voor gratis folder. Of kijk
op www.christelijkevakantiesite.nl
Vak. oord. Holsappel.
Tel/fax 0548-512790

*Met dank voor alle goede wensen, bij
de jaarwisseling ontvangen, wensen
wij familie, vrienden, ambtsbroeders
en voorts allen die bij de arbeid
in Gods Koninkrijk betrokken zijn,
's Heeren zegen in 2004 toe.*

*Fam. ds. J. Baaijens
Ridderkerk*

Collectebonnen machinaal tellen?

vraag demo en/of referentie
0548-515415

Begrafenis Verzorging Tollenaar

Voltastraat 21, 4532 LG Terneuzen

Tel. 0115-612554 - **Geen crematies**

Van BOEKHANDEL & UITGEVERIJ Horssen bv

DORPSSTRAAT 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 Fax 0341 36 20 77

Statenbijbels - Huisbijbels - Kinderbijbels
Kerkbijbels (alles Statenvertaling)
Theologische werken - Dagboeken
Bijbel- en Catechismusverklaringen
Leesboeken voor jong en oud
Voordeelaanbiedingen
Tweedehands en Antiquarisch
Psalm- en Muziekboeken
Bladmuziek (noten en klavarskribo)
CD's en Musicassettes
Boeken- en CD-bonnen
Wens- en Gelegenheidskaarten

RST

Zorgverleners

KRAAMZORG

THUISZORG

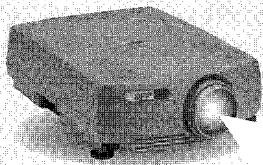
RST Zorgverleners.
600 zorgverleners staan voor u klaar!
Voor identiteit en kwaliteit.

Bel voor informatie over kraamzorg,
wijkzorg, gespecialiseerde
verzorging, verpleging,
(huishoudelijke) verzorging:
0342 - 42 23 24.
Of wordt zelf RST Zorgverlener!
Reageer op: 0342 - 40 54 65 of
info@rstzorg.nl.

**Identiteit
Kwaliteit!**

Tel (0342) 42 23 24

Burg. Kuntzelaan 27-a • Postbus 154
3770 AD Barneveld • Fax (0342) 42 25 50
www.rstzorg.nl • E-mail: info@rstzorg.nl

- *Nederland en de geestelijke nood van onze naaste*
- *Het werk van onze evangelisten*
- *Noodzaak van evangelisatie*

Voor kerkenraden, verenigingen, commissies enz. heeft het Deputaatschap Evangelisatie sinds kort een informatieve presentatie over het evangelisatiewerk in Nederland en België. Onze voorlichter komt graag bij u langs (ook overdag).

DIA-PRESENTATIE EVANGELISATIEWERK

Voorlichter C.W. van Haften: 0341-253588

Boeder Scherpenzeel

AMBTSKLEDING

Kostuums: 2 en 3 delig zwart - grijs - e.a.
Preekjassen ~ Jacquets ~ Pantalons
Streepjassen ~ Overhemden ~
Stropdassen ~ Sokken ~ Overjassen
Hoeden ~ Schoenen

Winkel:

Dorpsstraat 229, 3925 KC Scherpenzeel
Telefoon 033-2778899 / 033-2778068

Op afspraak - service aan huis

IN LIEFDEVOLLE HERINNERING...

Uw gedachten over een uniek gedenkteken geven wij gestalte in natuursteen. Vraag naar het fotoboek met vele voorbeelden.

Goes: Ronde Ringbaan-West
Telefoon (0113) 216555

Middelburg: Arnesteinweg 40
Telefoon (0118) 612579

Zoetermeer: Argonstraat 66
Industrieterrein Lansinghage
Telefoon (079) 3615010

Email: info@grafgedenktekens.nl

Uddel (Geld) t.h. vak. woning 4 à 5 pers., c.v., bad, gelijkvl., in mooie omg. bij bos en heide. Hele seizoen nog vrij. 0577-401387.

Jong gezin met 1 kind zkt woonruimte. omg. Barneveld of Rhenen. Tel. 0318-469644.

2 meiden, 17 jaar, zoeken i.v.m. studie een kamer in Ede of omstreken, m.i.v. juli. Tel. nr. 0166-652859

Te huur vakantiewoning voor vakantie of tijdelijke bewoning tot 30-05-2004. Fam. L. Bonestroo, Nunspeet, Tel. 0341-257041.

Begravenisverzorging
I. Janssen

Persoonlijk contact en begeleiding.
De mogelijkheid om thuis op te baren.
Regelmatig overleg om de begravenis voor te bereiden.

Wij verzorgen geen crematies

**Dag en nacht bereikbaar op:
0113-38 12 14**

Rijksweg 2, 4416 AZ Kruiningen
Mobiel 06-53 23 73 20
E-mail: ijanssen@zeelandnet.nl

begravenisverzorging T. den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen, Rotterdam, Gouda, den Haag en omstreken.

Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst uitvaartcentrum of thuis met koeling.

Geen crematies.

Dag en nacht bereikbaar.

Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen
Tel. 010 - 4600509

Te huur ruime vakantiewoning in Zuid-Alberta, Canada, omgeving van Lethbridge.
Prachtig gelegen, uitzicht op rivier, prairie en Rocky Mountains, dichtbij dorp en kerken.
Voor inlichtingen 00-1403-553-4023.
Hollands sprekend.

Calvin Christian School, Alberta, Canada

Er is blijdschap:

Ds. Sonneveldt nam het beroep aan naar de gemeente Lethbridge. Een leerkracht uit Nederland kon benoemd worden.

Maar...

Nog steeds hebben we dringend behoefte aan

bevoegde leerkrachten (bo/vo)

Voor meer informatie:

Dhr. J.P. de Wilde, tel. 0182-613257

Dhr. W. Grisnich, directeur, tel. 001 403 320 1650

(tussen 16.00 uur en 06.30 uur, ned. tijd)

e-mail: wgrisnich@ccschool.ca

Help Iran!

Het deputaatschap heeft inmiddels een bedrag van € 45.000,- ter beschikking gesteld voor hulp aan de slachtoffers van de aardbeving. Bestemd voor medicijnen, dekens, eten en water. De hulp wordt gegeven via de christelijke kerken in Iran.

Giro 307447

m.v.v. 'Aardbeving'

DEPUTAATSCHAP TOT HULPVERLENING IN BIJZONDERE
NODEN DER GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Postbus 615 • 3440 AP Woerden
Tel. 0348-489910 • Fax 0348-483721

Vakantie 2004 Ameland/Terschelling of Bakkeveen (in de Fr. Wouden centr. N. Nederl) t.h. keurige chalets/stacaravans, alle comfort! Huur niet duur! 0512-516096. Bezoek onze site www.vdsluiscaravanverhuur.nl Reserveer nu alvast!